

АНОТАЦІЯ

У статті схарактеризовано понятійне поле дослідження проблеми розвитку комунікативної компетентності майбутнього викладача засобами дистанційних технологій в освітньому просторі закладу вищої освіти. На основі аналізу державних документів, сучасної наукової літератури констатовано, що особливої уваги потребує розвиток комунікативної компетентності в майбутніх викладачів вищої школи, бо викладач має орієнтуватися в різних ситуаціях педагогічного спілкування, створювати свій позитивний образ, адекватно сприймати та розуміти особистісні риси та поведінку здобувачів, налагоджувати продуктивні міжособистісні стосунки, демонструвати щирі доброзичливість, створювати сприятливий емоційний мікроклімат у студентському колективі тощо. Зазначено, що комунікативна компетентність – це ключова компетентність, що забезпечує успішність комунікативної діяльності. Узагальнивши наукові погляди представників психолого-педагогічних досліджень, визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження. Підкреслено, що в процесі дослідження використано низку методологічних підходів, зокрема, компетентнісний, комунікативно-діяльнісний, комплексний, системний, особистісно-орієнтовний, студентоцентрований. Відображено наукову новизну результатів дослідження, яка полягає у визначенні педагогічних умов розвитку комунікативної компетентності майбутніх викладачів засобами дистанційних технологій в освітньому просторі закладу вищої освіти, уточненні понятійно-категоріального апарату, зокрема, категорії «компетентність», «комунікативна компетентність», «комунікативна компетентність майбутнього викладача», компонентів, критеріїв, показників і рівнів розвитку комунікативної компетентності майбутніх викладачів в освітньому просторі закладу вищої освіти, удосконаленні форм і методів навчальної та позанавчальної діяльності в контексті завдань розвитку комунікативної компетентності майбутніх викладачів засобами дистанційних технологій в освітньому просторі закладу вищої освіти.

Ключові слова: *понятійне поле дослідження, комунікативна компетентність, майбутні викладачі, дистанційні технології навчання, освітній простір закладу вищої освіти.*

УДК 378.6.07:373.2:001:004

SCIENTIFICALLY – RESEARCH BLOGGING AS A MANIFESTATION OF PRODUCTION CULTURE AND INFORMATIZATION OF PERSONNEL OF THE DEPARTMENT OF PRESCHOOL EDUCATION**НАУКОВО – ДОСЛІДНИЦЬКИЙ БЛОГІНГ ЯК ВИЯВ ВИРОБНИЧОЇ КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ КАДРОВОГО СКЛАДУ КАФЕДРИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ****Ольга Набока**

доктор педагогічних наук,
професор, перший проректор
E-mail: olganaboka911@gmail.com

Olha Naboka

D.Sc. in Pedagogy, Professor,
Vice Rector
E-mail: olganaboka911@gmail.com

ORCID 0000-0003-4635-0009
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

ORCID 0000-0003-4635-0009
SHEI "Donbas State Pedagogical
University", Ukraine

ABSTRACT

The article examines the problem of management activities for the introduction of innovative technologies in educational institutions. The essence of the concepts «educational blog», «educational innovations», «educational space» and «professional competence of the manager» is revealed. The main elements, characteristic features of educational informatization, technologies and methods of introducing innovations into the educational process, the content of management of innovative information processes are clarified. The stages of the implementation of informatization, the main content and factors that affect the development of the scientific research potential and production capacity of the department staff and the basis for effective management of the department staff have been formed. The provision of creation and use of electronic educational and scientific-research resources by the staff of departments and applicants is singled out as the most important scientific and research grounds. Emphasis is placed on professional training by means of electronic educational resources, including "educational benefit, space". It has been proven that mastery of management functions and knowledge of scientific informatization and innovations are important for the head of the department. As the most effective means of optimizing department management, marketing technologies are recognized as a systematic combination of scientific knowledge, management and research needs, production interests and capabilities of the team, goals and production functions, optimal disclosure of elements of management activity, and therefore their rational use as a guarantee of effective functioning of the preschool department education.

Key words: *educational blog, educational space, professional functions and competence, manager.*

Актуальність теми. Готовність кадрового складу кафедр дошкільної педагогіки до інформатизації наукових та дослідницьких процесів, підготовка керівного складу кафедр закладів вищої педагогічної освіти до ефективного управління в нашій країні наразі виходить на якісно новий етап. На нашу думку, це пов'язано з історично-зумовленими завданнями та історичними етапами розвитку наукової діяльності, зокрема кафедр дошкільної педагогіки в структурі закладів вищої педагогічної освіти, які й надалі постають перед керівництвом та колективом кафедр, зокрема компетентність щодо нарощування та стабілізації наукових виробничих процесів, обсяги якісних науково-дослідницьких розвідок і досягнень, посилення вимог до менеджерів управління педагогічної галузі, які ще донедавна не були настільки суттєвими. Зауважимо, що окреслена думка в науковій спільноті наразі викликає певні історичні протиріччя та суперечки щодо принципу й методу підготовки фахівців і здобувачів освіти, із варіантами викладу вкрай необхідної інформації та для урахування принципів вдалої комунікації між колегами по кафедрах, і, на жаль, дещо не розв'язаними є питання щодо структури та змісту компетентного інформативного викладу дисциплін, які саме і є основою для передачі інформації та орієнтиром наукового

складу фахівців, здобувачів та однодумців.

Освітня політика України має чіткий орієнтир щодо входження до наукового простору, аби передбачити модернізацію освітніх та наукових галузей за історичними прикладами й зразками, зважаючи на певні єдині засади стандартів вищої освіти системи науково-дослідницької діяльності. Серед значного розширення та виокремлення позицій і першочергових основ адаптації наукової та фахової освіти нашої країни є процес зміни сталої освітньої наукової парадигми на нову, змістом якої є формування ключової компетентності через застосування керівником кафедри й упровадження молодим науковцем блогінгу, як вияву високої інформаційної культури керівників кафедр та потенціального складу кафедр, зокрема кафедри дошкільної освіти.

Саме цим освітня траєкторія та наукові здобутки спрямовані на кінцевий топовий результат науково-дослідницького процесу й досліду його витоків щодо формування в колективі кафедр готовності до ефективної організованої дослідницької позиції, до ресурсів щодо досягнення поставленої мети. Науково-дослідницький блогінг, як й освітній блог, спрямований на посилення практичного фокусу щодо освіти та науки, відповідного прагнення підготувати компетентного керівника й зробити членів колективу умілими й мобільними, тобто фахівцями, які володіють доказовою базою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій є глобальною тенденцією науково-технічного прогресу останніх десятиліть. У зв'язку із цим в Україні, як і в більшості країн світу, до всіх галузей життєдіяльності людини, суспільства та держави ґрунтовно й інтенсивно впроваджено новітні інформаційні та програмні технології. Особливо важливу роль відіграє в таких галузях державне управління, економіка, безпека, наука та освіта. Значного поширення в цих галузях діяльності закладів освіти набуває її інформатизація. Не можна залишити поза увагою той факт, що йдеться про запровадження комп'ютерних технологій та відповідного програмного вільного забезпечення в управлінський процес вищої освіти для підвищення його ефективності згідно з новими концептуальними підходами. Зауважимо, що процес набуває масштабного характеру. На кожній кафедрі дошкільної освіти поступово визріває потреба в співробітниках, які відповідають новим вимогам розвитку кафедри та членів її колективу. На нашу думку, важливе значення має й суспільне визнання серед однодумців.

Проблемі управління закладами освіти присвячено значну кількість ґрунтовних наукових досліджень. Узагальнений варіант у працях вітчизняних і зарубіжних науковців знайшли відображення питання інформаційного забезпечення управління закладами освіти. У процесі дослідження порушеної проблеми особливо важливими є наукові праці І. Андрощук, В. Бондаря, Г. Єльнікової, В. Камишина, Ю. Конаржевського, В. Маслова, В. Олійника, О. Орлова, Н. Островерхової, В. Пікельної, З. Рябової, Т. Рожнової, Г. Тимошко, Т. Шамової щодо визначення та систематизації управлінської інформації; В. Бикова, В. Руденко, Ю. Чернова щодо впорядкування збору, обробки, збереження організаційно-управлінських даних; С. Архангельського, І. Булах, Г. Дмитренка щодо питань забезпечення зворотного зв'язку в педагогічних системах.

Досліджуючи цю проблему, ми передусім звернулися до праць українських і

зарубіжних дослідників, предметом наукового пошуку яких були: філософія освіти (В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремень, Є. Ільїна); різні аспекти підготовки керівних кадрів освіти (О. Галус, І. Жерносек, А. Кузьмінський, Н. Кудрявцева, С. Крисюк, В. Луговий, В. Олійник, Н. Протасова, О. Романовський); управління розвитком професійної освіти (С. Батишев, В. Бондар, Т. Десятов, Г. Єльнікова, Л. Калініна, Л. Петренко, В. Пікельна, З. Рябова); інформатизація, інформаційно-комунікаційні технології, цифровізація (В. Биков, А. Верлань, Л. Гаврилова, Р. Гуревич, А. Гуржій, М. Желдак, Н. Клокар, О. Спірін, Я. Топольник); ефективність управління освітніми закладами (В. Безпалько, Н. Башкир, Т. Лукіна, О. Набока); формування та використання трудового потенціалу (М. Карлін, Л. Михайлова, М. Романюк, О. Савченко); теоретичні, методологічні, методичні засади підготовки конкурентноздатних фахівців (С. Ніколаєнко, Г. Романова, О. Скорякова).

У межах обґрунтування засад наукового пошуку важливого значення набули положення, зокрема Дж. Баджера, Д. Вайнера, О. Синеккоп, О. Ясько, І. Тонких, С. Лабутько, Н. Добринської (Аніщенко, 2013). Нашу увагу було зосереджено на результатах дисертаційних положень і знахідок низки науковців, серед яких праці С. Дяченко «Підготовка майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників» (2009р.), Г. Стеценко «Методика використання освітніх вебресурсів у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики» (2010р.), С. Денисенко «Психолого-педагогічні засади проектування мультимедійного контенту електронних освітніх ресурсів для вищого навчального закладу» (2013р.). Зауважимо, проблема інтеграції блогів в освітній процес має наразі вагомі переваги порівняно з іншими електронними ресурсами, а саме: простота використання та доступність, ефективність організації інформаційного простору, інтерактивність і мультимедійність, надійність і безпека.

Зважаючи на вищевикладене, важливими в контексті цього наукового пошуку також є дослідження В. Беспалька, В. Васильєва, В. Гладкової, М. Гриньової, В. Гуменюк, Л. Калініної, М. Портнова, Н. Протасової, Є. Смірнова, П. Худомінського, де висвітлено проблеми оптимізації роботи з організаційно-управлінською інформацією, забезпечення інформаційних потреб наукових кадрів, формування інформаційної культури педагогів. Водночас, цінність зазначених досліджень полягає в тому, що вони є підґрунтям для подальшого вивчення та розвитку теорії та технології інформаційного забезпечення управління освітнім процесом.

На сучасному історичному етапі розвитку зазначимо, що в педагогічній науці недостатньо розроблено питання інформатизації управління плануванням освітнього процесу в закладі вищої освіти. Отже, виділимо цілу низку протиріч, що виникли в системі управління плануванням освітнього процесу в закладі вищої освіти, а саме: між традиційною консервативністю управління плануванням освітнього процесу в закладі вищої освіти й необхідністю постійної модернізації знань, умінь, а також усвідомленням проблем щодо інформатизації управління плануванням освітнього процесу у ЗВО в контексті нових потреб як у галузі освіти, так і суспільства загалом; між появою нових інформаційних управлінських технологій і відсутністю загальної інформаційно-методичної системи, яка б здійснювала координацію їх упровадження; між значним обсягом рутинних операцій щодо здійснення управління плануванням освітнього

процесу в закладі вищої освіти та відсутністю єдиної інформаційно-аналітичної системи, яка б автоматизувала обробку управлінської інформації, між появою нових поколінь комунікаційних засобів й інформаційних технологій та рівнем готовності до їх використання керівниками структурних підрозділів у закладі вищої освіти в процесі управління.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Метою статті є необхідність визначити маркетинговий аспект науково-дослідницького блогу як складника управлінської технології керівника-дослідника.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У контексті дослідження важливим є факт, що перехід України від індустріальних до науково-інформаційних технологій потребує підвищення освітнього та інтелектуального потенціалу й зумовлює необхідність зміни підходів до підготовки сучасного виробничого персоналу. Вважаємо, що окреслена проблема набуває особливої актуальності для забезпечення якісної підготовки фахівців у закладах професійної освіти та фахової передвищої освіти (Аніщенко, 2013).

На думку сучасної дослідниці О. Башкир, на початку ХХІ століття управління характеризується позитивними й негативними показниками та потребує теоретичного обґрунтування певних процесів, зокрема формування системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування, оновлення змісту освіти й методики викладання, модернізації систем підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, оновлення освітнього середовища, упровадження складників дуальної форми навчання, формування особистісних якостей здобувачів освіти, розвиток яких гальмується поряд з іншими чинниками, недосконалістю законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють управлінську діяльність у системах професійної освіти та фахової передвищої освіти й формування науково-обґрунтованої політики (Башкир, 2019).

Зауважимо, що епоха блогінгу бере свій початок із 1990 років, саме тоді кожен охочий міг вести такий собі особистий онлайн-щоденник. Автори-аматори порушували будь-які теми, ділились досвідом, своїми роздумами в Інтернет-спільноті. Сьогодні є безліч варіацій освітнього простору, серед яких: авторський блог – створений для самовираження автора, де той розповідає про своє життя та досвід, враження; тематичний – головною перевагою є вичерпні експертні тексти, створені спеціалістом у певній галузі; спільний – мікс авторів, які прагнуть висвітлити якусь певну тематику й публікуються на одній платформі; медіаблог – яскравим прикладом цього можна назвати ведення блогу в соціальних мережах Facebook чи Instagram (текстовий контент, фото, відео); партнерський – поєднує в собі цікавий контент, можливість прибутку на рекламі (рецензії, добірки, відгуки й продукти); бізнес-блог – метою якого є показати авторитет, залучити нових клієнтів і докладно розповісти про себе (Добринська, 2015). Певною варіацією до цього різновиду ми й вважаємо блог науковця-дослідника.

Наукова спільнота підтримує думку, що в блозі необхідно розміщувати матеріали та знахідки для професійного розвитку колег і здобувачів, які пов'язані безпосередньо з науковою роботою, та гіперпосилання на корисні сайти теоретичного та практичного характеру. Особливої уваги потребує й змістове наповнення науково-дослідницького блогу.

Одним зі структурних підрозділів ЗВО, що сприяє підвищенню якості

освіти, є кафедра, а її керівник і співробітники роблять усе можливе для цього: забезпечують організацію освітнього процесу, реалізацію навчальних планів і програм освітніх компонентів, якісне викладання навчальних дисциплін, беруть активну участь у навчально-методичній та науковій діяльності, сприяють успішному виконанню здобувачами відповідної освітньо-професійної чи освітньо-наукової програми (Коваль, 2009). Особливе місце в роботі кафедри відведено висвітленню науковій діяльності колективу кафедр та здобувачів. Аналіз стану проблеми з'ясував, що маркетинговий аспект наукового блогу є складником будь-якої управлінської технології керівника-дослідника. Під цим поняттям розуміємо спосіб використання управлінських технологій, спрямований на досягнення цілей кафедри через формування, становлення та розростання попиту й максимального задоволення потреб споживачів освітніх і наукових послуг (Лазаренко, 2017).

На нашу думку, саме наукова діяльність кафедри дошкільної педагогіки закладу вищої освіти може бути ефективно висвітлена в освітньому блозі, тобто своєрідному вебсайті, маючи витриману структуру й зміст, де ґрунтується теоретична й практична науково-дослідницька діяльність для всіх зацікавлених її учасників. Ми погоджуємося з думкою, що використання електронних освітніх ресурсів забезпечило появу освітніх блогів як модерн-засіб реалізації функцій працівників науки та освіти вищої школи (Мармаза, 2007).

Унаслідок взаємодії керівника кафедри, зокрема дошкільної освіти, та наукових працівників, здобувачів вищої освіти відбувається зміна рівня знань, умінь та розвитку й виховання здобувачів вищої освіти; фахової майстерності наукових працівників, що формує нові задачі й уможливорює оволодіння новими науковими, дослідницькими, інформаційними та програмними, управлінськими технологіями; змісту й форми та технологій представлення наукового досвіду через діяльність колективу адміністративно-управлінської ланки закладів, зокрема кафедр.

Однією з проблем, недостатньо дослідженою та висвітленою в теоретичному й практичному аспекті, є розробка й здійснення власної історії блогінгу та її моделі ведення – це ключовий крок на шляху до успіху кафедри дошкільної освіти. Блог визначає, як автор створює та збирає цінність наукових пошуків. Важливо не просто копіювати моделі розробок колег, але й вносити інновації та диференціювати власну пропозицію, щоб виділитися серед інших. Отже, наразі блог – це життєва необхідність.

Ураховуючи випереджальний характер використання електронних освітніх ресурсів, вважаємо за доцільне на основі обґрунтування базових теорій та концепцій та власних спостережень і дослідницьких рішень виокремити питання реалізації завдань управлінської діяльності в умовах історико-наукових розвідок й історично зумовлених пошукових змін, яких, на нашу думку, потребує сучасне ефективне керівництво кафедри дошкільної педагогіки закладу вищої освіти.

Отже, через використання інформаційно-комунікаційних технологій, освітнього простору, власного наукового блогу, який передбачає орієнтацію на здобувача, зміною вимог щодо освітніх послуг та максимальне задоволення дослідницьких потреб, доведено, що використання електронних ресурсів забезпечило появу освітніх блогів нового типу, як засобу реалізації дидактичної,

комунікативної, інформаційної, методичної функції колективом кафедр дошкільної педагогіки закладу вищої освіти.

Установлено, що вдале використання науково-дослідницького освітнього простору є одним із засобів підвищення результативності функціонування кафедри дошкільної педагогіки. Маркетингові технології визначено як організовану структуровану сукупність дій та процедур, спрямованих на дослідження та прогнозування потреб, попиту й інтересів і спроможності кафедри й забезпеченню бажаного ефективними методами. Наявність конкурентного середовища та вимога необхідності залучення позабюджетних коштів, презентації та реклама кафедри як установи – це лише окремі аспекти використання та вдалого впровадження блогу керівним складом кафедр у процесі управління закладів вищої школи.

Освітня модель, простір науково-дослідницького блогу може стати структурним способом опису основних аспектів діяльності науковця, включаючи його доробок, продукт та послугу, цільову аудиторію, способи залучення, механізми генерації та викладу думок. Отже, потрібно експериментувати з новими підходами та технологіями, сервісами, аби розв'язувати проблеми кафедри креативно та ефективно (Присвітла, 2016).

Блог, у якому опубліковано цінний та інформативний контент, допомагає зацікавити потенційних здобувачів, колег, чим підвищує впізнаваність бренду кафедри. Окрім цього, оптимізований контент може покращити рейтинг у пошукових системах, що позитивно позначиться на залученні органічного трафіку на сайт кафедри дошкільної освіти, наукового складу кафедри, закладу вищої освіти загалом.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що зміни вимагають нового типу керівника – лідера, який усвідомлює всю складність сучасного світу й розуміє, що ідеальних безпечних «маршрутів» у ньому бути не може. Трансформація управлінської діяльності потребує підвищення якості роботи в процесі скорочення використовуваних ресурсів, а також активної участі під час праці всіх співробітників організації. Не менш важливим є ставлення до змін як до природного стану зовнішнього середовища й створення сприятливих умов для спільної праці та розвитку корпоративної культури. Умова успіху будь-якої організації – досвідчені висококваліфіковані менеджери, фахівці в галузі менеджменту освіти.

Проаналізувавши стан проблеми, з'ясували, що маркетинговий аспект є складником будь-якої управлінської технології. Під цим поняттям розуміємо спосіб використання управлінських технологій, спрямований на досягнення цілей кафедри дошкільної педагогіки закладу вищої освіти через формування попиту та максимального задоволення потреб споживачів освітніх послуг.

Установлено, що використання блогу є одним із засобів підвищення результативності управління кафедри дошкільної педагогіки закладу вищої освіти. Маркетингові технології визначено як організовану структуровану сукупність дій та процедур, спрямованих на дослідження та прогнозування потреб, попиту й інтересів кафедри й забезпечення бажаного їх задоволення найбільш ефективними засобами. Наявність конкурентного середовища, презентація та реклама освітньої установи – це лише окремі аспекти використання

блогу керівниками кафедр дошкільної педагогіки закладів вищої освіти.

Обґрунтовано маркетингову тріаду використання науково-дослідницького блогінгу в процесі управління кафедри дошкільної педагогіки (потреби, цінності та запит). Ефективне задоволення потреб має стати цільовим орієнтиром використання науково-дослідницького блогінгу під час управління кафедри дошкільної освіти.

Отже, наразі в арсеналі викладачів і науковців кафедри дошкільної педагогіки закладів вищої педагогічної освіти є достатня кількість потужних наукових блогів, що мають належний науково-дослідницький і методичний потенціали.

Проведене дослідження не вичерпує всієї повноти змісту вивченої проблеми й відкриває перспективні шляхи для подальшого наукового пошуку. Перспективами для подальших досліджень є питання вдосконалення механізму використання науково-дослідницького блогу в процесі управління кафедри дошкільної педагогіки закладів вищої освіти України.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Аніщенко О.В., Лук'янова Л.Б., Зінченко С.В., Баніт, О.В. & Дорошенко Н.І. (2013). *Сучасні технології освіти дорослих*: посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД.

Башкір О.І. (2019). Науково-педагогічна діяльність кафедр педагогіки у вищих педагогічних навчальних закладах України (початок ХХ – початок ХХІ століття). (Дис. доктора пед. наук). Харків, Україна: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди.

Добринська Н., (2015) «Персональний блог – інструмент зміцнення позитивного іміджу педагога», упровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, батьками, та громадськістю, Л. Шишолік, Ред. Рівне, Україна: РОППО, С. 54-57.

Коваль Т.І., Сисоєва С.О., Сущенко Л.П. (2009). Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посібн. Київ: Вид. центр КНЛУ.

Лазаренко О. (2017). Філософія освіти дорослих в контексті практичної парадигми позитивного навчання: європейський приклад для України // Філософія освіти. №1 2(10). С. 255-265.

Мармаза О.І. (2007). Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. Харків: Основа.

Присвітла О.В. (2016). Домінанти розвитку вищої освіти в умовах глобального ринку освітніх послуг. Дисертація на здобуття ступеня кандидата економічних наук; спеціальність 08.00.02 – світове господарство і міжнародні економічні відносини. Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Дніпро.

REFERENCES

Anishhenko, O.V., Luk`janova, L.B., Zinchenko, S.V., Banit, O.V. & Doroshenko, N.I. (2013). *Suchasni tekhnologhiji osvity doroslykh* [Modern technologies of adult education]: posibnyk. Kirovoghgrad: Imeks-LTD [in Ukrainian].

Bashkir, O.I. (2019). Scientific-pedagogical activities of departments of pedagogy in higher pedagogical educational institutions of Ukraine (the beginning of

the 20th century – the beginning of the 21st century). (Doctoral dissertation). Kharkiv, Ukraine: Kharkivskiy natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni H.S. Skovorody.

Dobrynska N., «A personal blog is a tool for building a positive image of the teacher», u Vprovadzhennia ta poshyrennia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u roboti doshkilnoho navchalnoho zakladu z ditmy, pedahohamy, batkamy ta hromadskistiu , L. Shysholik, Red. Rivne, Ukraina: ROIPPO, 2015. s. 54-57 [in Ukrainian]

Koval, T.I., Sysoeva, S.O., Sushchenko, L.P. (2009). *Training of Higher School Teachers: Information Technologies in Pedagogical Activity*. Kiev: PrintCenter of KNLU [in Ukrainian]

Lazarenko, O. (2017). *Filosofii osvity doroslykh v konteksti praktychnoi paradyhmy pozhyttievoho navchannia: yevropeyskyi pryklad dlia Ukrainy* [The Adult Education Philosophy in the Context of the Practical Lifelong Learning Paradigm: A European Example for Ukraine] *Filosofii osvity – The philosophy of education* 1-2(10), 255-265, 52-59. [in Ukrainian].

Marmaza, O. I. (2007). *Menedzhment v osviti: dorozhnia karta kerivnika* [Management in education: a road map of the head]. Basis. [in Ukrainian].

Prisvitla, O.V. (2016). *Dominanty rozvytky vyshchoi osvity v umovakh hlobalnoho rynku osvitnykh posluh* [Dominants of higher education development in the global market of educational services] [Unpublished Candidate Dissertation]. Oles Honchar Dnipropetrovsk National University. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено проблему управлінської діяльності із запровадження інноваційних технологій у закладах освіти. Розкрито сутність понять «освітній блог», «освітні інновації», «освітній простір» та «професійна компетентність керівника». З'ясовано основні елементи, характерні риси освітньої інформатизації, технології та методи впровадження інновацій в освітній процес, зміст управління інноваційними та інформаційним процесами. Сформовано етапи впровадження інформатизації, основний зміст і чинники, які впливають на розвиток науково-дослідницького потенціалу й виробничої спроможності та підстави до ефективного менеджменту колективу кафедр. Найважливішими науково-дослідницькими підставами виокремлено передбачення створення й використання електронних освітніх та науково-дослідницьких ресурсів колективом кафедр і здобувачами. Наголошено на професійній підготовці засобами електронних освітніх ресурсів, серед яких «освітній блог, простір». Доведено, що важливим для керівника кафедри є володіння управлінськими функціями й знання наукової інформатизації та інновацій. Як найбільш ефективні засоби оптимізації управління кафедри визнано маркетингові технології – системне поєднання наукового знання, управлінських і дослідницьких потреб, виробничих інтересів і можливостей колективу, цілей і виробничих функцій, оптимальне розкриття складників управлінської діяльності, а отже, їх раціонального використання, як запоруки ефективного функціонування кафедри дошкільної освіти.

Ключові слова: освітній блог, освітній простір, професійні функції та компетентність, керівник.